

НАВЧАННЯ ХІМІЇ У ІНКЛЮЗИВНИХ КЛАСАХ

Бабенко О. М.

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
E-mail: olena.ukrajna@gmail.com

Нова українська школа за своєю сутністю, спрямуванням, філософією має бути інклюзивною, тобто такою, що готова прийняти кожну дитину, створивши максимально сприятливе середовище для її освіти, розвитку потенціалу, здібностей і прагнень [1]. Згідно інструктивно-методичного листа «Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання» (лист МОН від 18.05.12 №1/9-384), інклюзивне навчання — це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей [3].

У таких школах учні з обмеженими фізичними можливостями здобувають освіту, навчаючись за загальноосвітньою програмою. Студентам природничих факультетів, майбутнім учителям хімії, що можуть потрапити на педагогічну практику в інклюзивні класи, пропонуємо ознайомитись із деякими прийомами організації навчання в класах, де є діти із порушеннями опорно-рухового апарату.

Один із прийомів, який варто систематично використовувати на уроках хімії, — це робота з картками. Цей дозволяє максимально полегшити навантаження на руки дитини. В той час коли більшість учнів класу виконують письмове завдання, діти з порушеннями опорно-рухового апарату, працюють із картками. Для цього вчитель заздалегідь роздруковує картки із різноманітними хімічними символами, формулами, цифрами та необхідними позначками. Ці карточки розкладаються перед школярами і вони складають формули основ, кислот, оксидів, складають рівняння реакції та розставляють коефіцієнти). А

асистент, який сидить поряд і працює з цими дітьми, переписує утворені рівняння до зошитів.

Так як школярам з вадами опорно-рухового апарату складно тримати ручку в руках, їм можна запропонувати створити лепбук. Лепбук (з англ. lap. – коліно, book – книга) — це саморобна інтерактивна папка чи книжка, в якій збираються і яскраво оформлюються різноманітні пізнавальні матеріали з певної теми [2]. Вона містить багато кишеньок та конвертиків, де розміщено необхідний систематизований матеріал (у тому числі ілюстративний) для вивчення та закріплення знань по темі. Робити його не складно, бо окремі заготовки для створення лепбуку можуть створити однокласники дітей з вадами опорно-рухового апарату, а посортувати ці заготовки уже можуть і діти з вадами, цим самим організується робота в команді.

На уроках хімії певну складність для школярів із ДЦП викликають лабораторні та практичні роботи, так як вони передбачають роботу з реактивами та скляним посудом. А діти з обмеженими фізичними можливостями не можуть брати в руки та вправлятися із лабораторним обладнанням. Проведення ж експериментів є невід'ємною складовою вивчення хімії. У цій ситуації на допомогу приходять сучасні технічні засоби навчання, наприклад, програми «Віртуальна лабораторія». У той час, коли клас виконує досліди, діти з особливими потребами переглядають цей процес на своїх планшетах, а переглянувши, вони можуть повернутись до учнів за сусідніми партами та спостерігати за їх роботою, за тим, як протікає хімічна реакція.

Суттєвою допомогою у залученні усіх школярів до одночасної роботи, є використання онлайн сервісів, наприклад, програми Learning Apps. Це програма, яка створена для викладання навчального матеріалу за допомогою невеликих інтерактивних модулів із подальшою перевіркою засвоєння навчального матеріалу. Для виконання завдання учню потрібно лише проводити пальцем по екрану гаджету, що дозволяє полегшити трудомісткі операції та виключає необхідність написання, що є таким складним, а іноді і неможливим для дітей з вадами опорно-рухового апарату.

У подальшій роботі плануємо розробити та теоретично обґрунтувати цілісну систему методів, форм і засобів проведення

уроків хімії в класах з інклюзивним навчанням, яка надасть кожному школяру впевненість у його силах, його можливостях і рівному ставленні до кожного учня.

Література

1. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bıbık. – Kyyv : Lıtera LTD, 2018. – 160 s.
2. Лепбук — нова форма організації для розвитку пізнавальної активності учнів і розвитку їхньої самостійності. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/lepbuk-nova-forma-organizacii-dla-rozvitku-piznavalnoi-aktivnosti-ucniv-i-rozvitku-ihnoi-samostijnosti-7915.html>.
3. http://old.mon.gov.ua/images/files/0newssj/05/18/1_9-384.doc

ВІТАГЕННІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ НА ЗАНЯТТЯХ БІОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бухальська С. Є.

КЗВО «Рівненська медична академія»

E-mail: nati_26@ukr.net

Вітагенні освітні технології («vita» – лат. життя; ген, генний – грец. genes – народжений) — це система засобів, форм і способів організації освітньої взаємодії, що забезпечують ефективне управління і реалізацію освітнього процесу, цілями якого формування і розвиток життєвого досвіду особистості [1]. Вітагенні технології — це не лише метод засвоєння нових знань, набуття умінь і навичок у медичних закладах вищої освіти, а й метод розумового розвитку, виховання розуму. Розумове виховання передбачає набування знань і формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних і творчих здібностей, вироблення культури розумової праці, виховання інтересу й потреби в розумовій діяльності, у постійному збагаченні науковими знаннями, в застосуванні їх на практиці [3, с. 206].

Найважливіша риса розвиненого розуму — спостережливість, «уміння бачити розумовими очима нашими предмет в центрі всіх